

Sygn. akt I C 2133/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSR Małgorzata Andrzejkowicz

Protokolant : Magdalena Kurzawa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 września 2016 r. w S.

sprawy z powództwa R. L.

przeciwko ***Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Izby Celnej w S.***

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda R. L. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Izby Celnej w S. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu.

SSR Małgorzata Andrzejkowicz

Sygn. akt I C 2133/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 września 2015 r. R. L. wniósł przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Izby Celnej w S. o zapłatę kwoty 367 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, że w jego ocenie na skutek działania Skarbu Państwa – Dyrektora Izby Celnej doszło do powstania po jego stronie szkody w wysokości 367 zł, na którą składa się wysokość zakupionego tytoniu oraz koszt priorytetowej przesyłki. Wyjaśnił, że w dniu 29 stycznia 2014 r. nadał w Urzędzie Poczтовым przy Pl. (...) w S. paczkę priorytetową do kuzyna E. B., w której znajdował się zakupiony przez niego tytoń, wysłany do kuzyna jako prezent, w ramach podziękowania. W dalszej kolejności zaznaczył, że przesyłka ta zgodnie z twierdzeniami pracownika operatora pocztowego miała trafić do nadawcy w dniu 30 stycznia 2014 r., zaś kuzyn (po interwencji) w dniu 2 lutego 2014 r. uzyskał w swoim urzędzie pocztowym informacje o zatrzymaniu przesyłki przez Urząd Celny w T.. Powód twierdził przy tym, iż wezwany celem przesłuchania przez Urząd Celny w S. informował, że tytoń znajdujący się w przesyłce, po jego uprzednim przepakowaniu z zakupionych woreczków i wcześniejszym nawilżeniu może ulec szybkiego zniszczeniu, żądał przy tym jego zwrotu wskazując, że zakupu tytoniu dokonał legalnie. Powołując się na powyższe powód wskazał, iż w jego ocenie urzędnicy swoje czynności prowadzili opieszale i niekompetentnie, zamiast bowiem wszczynać postępowanie karno-skarbowe winny najpierw zadzwonić do powoda celem ustalenia, czy posiada znaki akcyzowe na wysłany przez siebie tytoń. Podał, iż „ sprawa powinna zostać zamknięta w ciągu godziny od zatrzymania przesyłki”. Dodał, że w ostateczności prowadzone przeciwko niemu postępowanie zostało umorzone, jednakże przechowywany w tym czasie tytoń uległ zniszczeniu. Powyższa zaś okoliczność, w ocenie powoda, wystąpiła wskutek bezprawnych działań urzędników urzędów celnych.

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k. 39-42) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zauważył, że twierdzenia powoda pozwalają na uznanie, że dochodzi on odszkodowania na podstawie art. 417 k.c., tj. za niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Równocześnie jednak podkreślił, iż powód nie udowodnił żadnej z przesłanek warunkujących uznanie zasadności roszczenia o odszkodowanie w myśl wzmiankowanego przepisu, w tym bezprawności działania lub zaniechania, powstania szkody oraz adekwatnego związku przyczynowego. Zauważył, że twierdzenia powoda zawarte w pozwie wskazują, iż zdarzenia wywołującego szkodę upatruje w „przewlekłym” i „opieszalym” prowadzeniu postępowania karno-skarbowego, w ramach którego zatrzymano wysłany przez niego tytoń. Zaprzeczył jakoby sprawę można było, zgodnie z twierdzeniami powoda, „załatwić w ciągu godziny”. Wyjaśnił, że skoro – co było bezsporne – nadany przez powoda tytoń nie był oznaczony polskimi znakami akcyzy, koniecznym było jego zatrzymanie i wszczęcie postępowania karno-skarbowego, którego procedura jest ściśle określona i nie należy do niej telefoniczne ustalenie posiadania przez nadawcę akcyzy. Podkreślił, że dochodzenie w niniejszej sprawie było prowadzone przez organy celne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w granicach i wykonaniu kompetencji określonych przepisami. Ponadto odnosząc się do zarzutu niewłaściwego przechowywania tytoniu zaznaczył, że przedmiotowy tytoń złożony był w pomieszczeniu ogrzewanym i wentylowanym przeznaczonym do składowania wyrobów tytoniowych. Podkreślił, że w warunkach tych, przy krajance tytoniowej o niskiej wilgotności, nie zachodzą żadne procesy gnilne, natomiast zawilgocona krajanka ulega po okresie 10-14 dni procesowi pleśnienia. Zauważył przy tym, że sam powód w swoim pozwie wskazał, że przed zapakowaniem tytoniu dokonał jego zawilgocenia, czym niechybnie wpłynął na pogorszenia stanu tytoniu. Przywołując powyższe twierdzenia wskazał, że brak jest podstaw do obciążenia pozwanego odpowiedzialnością za konsekwencje działania powoda polegające na zawilgoceniu tytoniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 29 stycznia 2014 r. (czwartek) R. L. nadał w Urzędzie Pocztowym przy Pl. (...) w S. priorytetową przesyłkę (o numerze (OO) (...)) skierowaną do swojego kuzyna E. B. mieszkającego w T.. Na przesyłce umieścił numery telefonów odbiorcy i nadawcy.

W przesyłce tej znajdowały się dwa rodzaje tytoniu. Tytoń ten pozwany zakupił w sklepie, a następnie po jego rozpakowaniu i zdjęciu znaków akcyzowych umieścił w osobnych woreczkach, zaś sam tytoń przed ich zamknięciem lekko skropił. Tak zapakowany tytoń umieścił w paczce, którą nadał w dniu 29 stycznia 2014 r. Przesyłka ta miała stanowić wyraz wdzięczności i podziękowania dla kuzyna i miała być dla niego niespodzianką, stąd też nie był on poinformowany o jej zawartości.

R. L. nadając przesyłkę uzyskał od pracownika operatora pocztowego informację, że powinna ona dotrzeć do adresata w dniu 30 stycznia 2014 r., stąd też telefonicznie kilkakrotnie dowiadywał się u swojego kuzyna, czy przesyłkę otrzymał. Gdy w dniu 2 lutego 2014 r. przesyłka nadal nie została dostarczona udał się do urzędu pocztowego, gdzie uzyskał informację, iż przesyłka dotarła do Urzędu Pocztowego (...) w dniu 30 stycznia 2014 r. o 5:50. Po uzyskaniu tych informacji, E. B. (działający na prośbę R. L.) ustalił, że paczka została zatrzymana przez Urząd Celny w T..

Okoliczność bezsporna, a nadto dowód:

- dokument nadania k. 13 z akt karnoskarbowych RKS 185/14, k. 14.

W dniu 30 stycznia 2014 r. (piątek) aplikant celny J. E. i młodszy rachmistrz celny W. B. z Izby Celnej w T. dokonali przy użyciu psa służbowego kontroli paczek i przesyłek na terenie rozdzielni Poczty Polskiej w T.. W wyniku tej kontroli w przesyłce pocztowej nadanej w Urzędzie Pocztowym (...) o numerze (OO) (...) ujawnili 1 kg tytoniu ciętego do palenia bez znaków akcyzy.

Funkcjonariusze ze swoich czynności sporządzili służbową notatkę. Nadto dokonali zatrzymania przedmiotów, spisania i opisanie zatrzymanego tytoniu, ogłędzin tytoniu (w tym zważenia) oraz przesłuchali pracownika Poczty Polskiej będącego przy dokonywaniu kontroli. Wszystkie te czynności zaś utrwalone zostały stosownymi protokołami.

W tym samym dniu dokonano sprawdzenia w dostępnych bazach danych adresata i nadawcy przesyłki. Dokonano również obliczenia wartości i kwot należności publicznoprawnych ciążyących na zatrzymanym tytoniu.

Postanowieniem z dnia 3 lutego 2014 r. (poniedziałek) Urząd Celny w T. wszczął dochodzenie w sprawie o wykroczenie karnoskarbowe polegające na przesyłaniu wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków akcyzy.

Dnia 3 lutego 2014 r. wezwano E. B. do osobistego stawiennictwa w dniu 13 lutego 2014 r. w charakterze świadka.

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2014 r. Urząd Celny w T. – po przesłuchaniu E. B. – na podstawie art. 31 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. przekazał sprawę Urzędowi Celnemu w S..

W dniu 6 marca 2014 r. Urząd Celny w S. otrzymał akta dochodzenia oraz zatrzymany tytoń.

W dniu 17 marca 2014 r. dokonano sprawdzenia w systemie (...) dokładnych danych osobowych R. L..

Postanowieniem z dnia 24 marca 2014 r. Urząd Celny w S. orzekł o przedstawieniu zarzutów R. L.. W tym samym dniu wezwano R. L. do osobistego stawiennictwa na 9 kwietnia 2014 r. jako podejrzanego.

Postanowieniem z dnia 27 marca 2014 r. Urząd Celny w S. uznał za dowody rzeczowe dwa opakowania tytoniu.

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2014 r. orzeczono o przedłużeniu okresu trwania dochodzenia do dnia 12 maja 2014 r.

W dniu 9 kwietnia 2014 r. podczas przesłuchania R. L. przedłożył posiadane przez siebie znaki akcyzy. Podczas przesłuchania przedstawiono podejrzanemu uzasadnienie postanowienia o przedstawieniu zarzutów.

W tym samym dniu Referat Dochodzeniowo-Śledczy skierował do Referatu Akcyzy i Gier Urzędu Celnego w S. zapytanie o udzielenie informacji odnośnie zabezpieczonych banderol, wskazujących ich numery.

W dniu 17 kwietnia 2014 r. Referat Dochodzeniowo-Śledczy uzyskał informację w zakresie podmiotów, dla których wydano banderole akcyzowe przedłożone przez podejrzanego.

Postanowieniem z dnia 27 maja 2014 r. Urząd Celny w S. umorzył dochodzenie przeciwko R. L. o wykroczenie skarbowe z art. 65 § 4 k.k.s., przedstawił postanowienie do zatwierdzenia Izbie Celnej w S. oraz orzekł o dokonaniu zwrotu zatrzymanego tytoniu R. L.. Orzeczenie to podejrzanemu otrzymał w dniu 29 lipca 2014 r. Postanowienie uprawomocniło się w dniu 6 sierpnia 2014 r.

dowód:

- postanowienie z 28.02.14 r. k. 3 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- notatka z 30.01.14 r. k. 5 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- dokumentacja zatrzymania z dnia 30.01.2014 r. k. 6-12 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- notatka urzędowa ze sprawdzenia danych adresata i nadawcy w bazie k. 14 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- obliczenia należności publicznoprawnych k. 16 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- wezwanie k. 17-18 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,

- protokół przesłuchania E. B. k. 19-20 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- protokół zdawczo-odbiorczy k. 1-2 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- pismo z 17.03.2014 r. k. 25 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- wiadomość mailowa k. 27-28 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- postanowienie z 24.03.14 r. k. 30 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- wezwanie k. 31 z akt karnoskarbowych RKS 185/14, k. 15,
- postanowienie z 27.03.14 r. k. 32 z akt karnoskarbowych RKS 185/14, k. 16,
- protokół przesłuchania podejrzanego k. 35-36 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- znaki akcyzy k. 36a z akt karnoskarbowych RKS 185/14, k. 18,
- przedstawienie zarzutów k. 46 z akt karnoskarbowych RKS 185/14, k. 17,
- postanowienie z 8.04.14 k. 48 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- pismo z 11.04.14 r. k. 51 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- postanowienie z 25.04.14 r. k. 61 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- postanowienie z 27.05.14 r. k. 65-65v z akt karnoskarbowych RKS 185/14, k. 19-19v,
- pismo z 7.08.14 r. k. 69 z akt karnoskarbowych RKS 185/14, k. 20,
- potwierdzenie odbioru k. 68 z akt karnoskarbowych RKS 185/14.

Pismem z dnia 7 sierpnia 2014 r. R. L. zwrócił się do Urzędu Celnego w S. o zwrot zatrzymanego tytoniu. Zaznaczył przy tym, że w przypadku jego zniszczenia przez okres zatrzymania, wnosi o przesłanie takiego samego tytoniu na adres E. B. albo też o zwrot jemu kwoty 367 zł.

W dniu 29 sierpnia 2014 r. Referat Dochodzeniowo-Śledczy skierował do Referatu (...) i (...) postanowienie o umorzeniu celem dokonania zwrotu dwóch opakowań tytoniu R. L..

Pismem z dnia 29 sierpnia 2014 r. Referat Dochodzeniowo-Śledczy Urzędu Celnego w S. poinformował R. L., że z uwagi na uprawomocnienie się orzeczenia o umorzeniu dowody rzeczowe w postaci dwóch opakowań tytoniu zostaną jemu zwrócone. Pismo to R. L. otrzymał 9 września 2014 r.

Pismem z dnia 1 września 2014 r. R. L. wezwany został do odbioru depozytu.

W dniu 10 września 2014 r. R. L. stawiał się pod wskazany w piśmie adres, jednak depozytu w postaci dwóch paczek tytoniu nie odebrał. Odmówił ich odebrania uznając, że uległy zniszczeniu wskutek niewłaściwego przechowywania, w tym zgnieceniem przesyłki innymi ciężkimi przedmiotami, co wpłynęło na brak dostępu powietrza, a tym samym na rozwój procesu gnilnego.

Pismem z dnia 18 września 2014 r. R. L. wezwał Urząd Celny do przesłania E. B. tytoniu tej samej marki i wagi jak zatrzymany lub też zwrócenie na rzecz nadawcy przesyłki kwoty 367 zł.

W odpowiedzi Urząd Celny zaprzeczył, aby tytoń był przechowywany w niewłaściwych warunkach, a równocześnie ponownie wezwał R. L. do odbioru tytoniu.

W dalszej korespondencji strony podtrzymały swoje wcześniejsze stanowiska.

dowód:

- pismo z 7.08.14 r. k. 69 z akt karnoskarbowych RKS 185/14,
- pisma z 29.08.14 r. k. 70-72 z akt karnoskarbowych RKS 185/14, k. 21,
- korespondencja stron k. 22-26.

Sąd zważył, co następuje

Powództwo podlegało oddaleniu.

Powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 367 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu odszkodowania za działania pozwanego. Powód wskazał, że stratę w takiej wysokości poniósł w wyniku działań funkcjonariuszy celnych.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie w oparciu o dowody z dokumentów urzędowych znajdujących się w aktach karnoskarbowych oraz prywatnych, które nie były kwestionowane przez żadaną ze stron postępowania.

Twierdzenia faktyczne powoda wskazują, iż podstawę prawną swoich żądań odszkodowawczych upatrywał on w treści art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Ponadto oceny zgłoszonego w sprawie roszczenia należało również dokonać przy uwzględnieniu normy wysłowionej w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, stosownie do której każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Wskazać w tym miejscu należy, że odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa oparta na art. 417 k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie trzy ustawowe przesłanki: bezprawność działania lub zaniechania sprawcy, szkoda oraz normalny związek przyczynowy między bezprawnym zachowaniem sprawcy a szkodą. Przy tym nie ulega wątpliwości, że kolejność badania przez sąd powyższych przesłanek nie może być dowolna. W pierwszej kolejności konieczne jest bowiem ustalenie działania (zaniechania), z którego, jak twierdzi poszkodowany, wynika szkoda oraz dokonanie oceny jego bezprawności, następnie ustalenie, czy wystąpiła szkoda i jakiego rodzaju. Dopiero zaś po stwierdzeniu, że obie te przesłanki zachodzą, możliwe jest zbadanie istnienia między nimi normalnego związku przyczynowego (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 20 grudnia 2012r., sygn. akt I ACa 679/12).

W ocenie sądu zgromadzony w sprawie materiał nie pozwolił na ustalenie zaistnienia niezgodnego z prawem działania lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, uzasadniającego odpowiedzialność Skarbu Państwa zgodnie z art. 417 § 1 k.c. Zauważyć w tym miejscu należy, że powód niezgodnego z prawem działania funkcjonariuszy Skarbu Państwa upatrywał w fakcie prowadzenia wobec niego postępowania karno-skarbowego, a następnie jego umorzenia. Przy czym powód poza odwołaniem się do tego, iż w jej ocenie nie nastąpił „niezwłoczny w ciągu godziny” zwrot zatrzymanych przedmiotów oraz zarzutów, co do wadliwego przechowywania tytoniu nie wskazał i nie powoływał się na inne błędy popełnione w toczącym się wobec niego postępowaniu.

Odnosząc się do tej argumentacji pozwu wypuklić w pierwszym rzędzie należy, że nie można wykluczyć, aby w określonych przypadkach wszczęcie i prowadzenie przeciwko osobie postępowania karnoskarbowego mogło zostać uznane za czyn niedozwolony w rozumieniu przepisów art. 417 k.c. Sytuacja taka niewątpliwie miałyby miejsce, gdyby postępowanie wszczęto lub prowadzono przy oczywistym braku dowodów winy, ze świadomością sfabrykowania takich dowodów, bez zachowania podstawowych przepisów procedury itp. Jednakże podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż zgodnie z ugruntowanym poglądem orzecznictwa nie jest wystarczającą podstawą poszukiwania odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie czy to art. 417 k.c., czy też np. art. 77 ust. 1 Konstytucji RP sama okoliczność, że w postępowaniu karnosądowym oskarżonego uniewinniono od zarzutu

popelnienia zarzuczonego mu przestępstwa (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 26 lutego 2014 r., I ACa 768/13, LEX nr 1438987). Wyjaśnienia wymaga, iż czynności organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości związane z wypełnianiem ich ustawowych obowiązków nie mają charakteru działań niezgodnych z prawem także wtedy, gdy przeprowadzone postępowanie karne zakończyło się wydaniem prawomocnego wyroku uniewinniającego. Obywatele muszą bowiem w interesie ochrony dobra wspólnego, jakim jest bezpieczeństwo publiczne, ponosić ryzyko związane z legalnym wdrożeniem postępowania karnego. Nie ulega więc wątpliwości, że jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popelnienia przestępstwa, wszczęcie śledztwa lub dochodzenia jest działaniem zgodnym z prawem (wyrok Sadu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 czerwca 2015 r., I ACa 80/15, LEX nr 1770670).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż w ocenie sądu nie budzi wątpliwości, że działania funkcjonariuszy Urzędu Celnego w S. określone w pozwie jako bezprawne, stanowiące podstawę dochodzenia odszkodowania, były wykonywane w ramach władzy publicznej, a przy tym, że znajdowały one prawne uzasadnienie. Wskazać bowiem należy, że wszczęcie postępowania karnoskarbowego nastąpiło z uwagi na podejrzenie popelnienia wykroczenia z art. 65 § 4 k.k.s. Podejrzenie to zaś znajdowało uzasadnienie w fakcie przesyłania wyrobów tytoniowych nieoznaczonych znakami akcyzy. W myśl art. 65 § 4 k.k.s., że karze podlega ten, kto nabywa, przechowuje, przewozi, przesyła lub przenosi wyroby akcyzowe stanowiące przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63, art. 64 lub art. 73 lub pomaga w ich zbyciu albo te wyroby akcyzowe przyjmuje lub pomaga w ich ukryciu, jeżeli kwota podatku narażonego na uszczuplenie nie przekracza ustawowego progu. W niniejszej sprawie poza sporem zaś jest okoliczność, że przesyłane przez powoda wyroby tytoniowe nie były opatrzone znakami akcyzy, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 114 i 117 ustawy z 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. 2009.11.3 ze zm.). Przy tym funkcjonariusze celni weszli w posiadanie przesyłki w ramach standardowych czynności kontrolnych na terenie rozdzielni Poczty Polskiej w T. prowadzonych przy użyciu psa służbowego. Zatrzymanie nastąpiło zaś dopiero po dokonaniu powyższych ustaleń o zawartości przesyłki. Przy czym podjęte przez funkcjonariuszy Urzędu Celnego działania zatrzymania dwóch opakowań tytoniu bez polskich znaków akcyzy miały podstawę w art. 217 k.p.k. i art. 308 § 1 k.p.k. znajdującym odpowiednie zastosowanie w postępowaniu karnoskarbowym (art. 113 k.k.s.). Zgodnie z tymi przepisami „rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie lub podlegające zajęciu w celu zabezpieczenia kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym albo roszczeń o naprawienie szkody należy wydać na żądanie sądu lub prokuratora, a w wypadkach niecierpiących zwłoki - także na żądanie Policji lub innego uprawnionego organu”, a ponadto „w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem, prokurator albo Policja może w każdej sprawie, w wypadkach niecierpiących zwłoki, jeszcze przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, przeprowadzić w niezbędnym zakresie czynności procesowe, a zwłaszcza dokonać oględzin, w razie potrzeby z udziałem biegłego, przeszukania lub czynności wymienionych w art. 74 § 2 pkt 1 w stosunku do osoby podejrzanej, a także przedsięwziąć wobec niej inne niezbędne czynności, nie wyłączając pobrania krwi, włosów i wydzielin organizmu.” Nadmienić w tym miejscu również należy, że działania funkcjonariuszy miały umocowanie w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. Stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 5 tej cyt. ustawy do zadań Służby Celnej należy realizacja polityki celnej w części dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych, a w szczególności rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w ustawie Kodeks karny skarbowy. Z kolei zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o Służbie Celnej, funkcjonariusz, w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4-6, oprócz uprawnień określonych w art. 32, ma prawo zatrzymywania rzeczy oraz przeszukiwania pomieszczeń, bagażu, ładunku, środków transportu i statków w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego.

Sąd za niewykazane również uznał twierdzenia powoda odnośnie opieszałości w działaniach funkcjonariuszy celnych. Zauważyć należy, że powód, precyzując swój zarzut w zakresie opieszałości wywodził, iż w jego ocenie „sprawa powinna być zamknięta przez Urząd w ciągu godziny od zatrzymania”. Jednakże wskazany przez powoda sposób działania funkcjonariuszy, tj. telefoniczne dokonywanie ustaleń w zakresie posiadania przez nadawcę przesyłki znaków akcyzy, nie mieści się w unormowanym przepisami sposobie działania przy uznaniu zasadności podejrzenia popelnienia czynu skutkującego odpowiedzialnością karnoskarbową. Na funkcjonariuszach urzędu celnego spoczywał bowiem obowiązek wszczęcia dochodzenia o wykroczenie karnoskarbowe na mocy art. 303 k.k.k., 325a k.p.k., 325e

§ 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.p.k. Przy tym w ocenie sądu dokonując analizy i chronologii działań podjętych przez funkcjonariuszy uznać należało, iż działaniom tym nie sposób przypisać znamion opieszałości. Zauważyć należy, że 30 stycznia 2014 r. funkcjonariusze izby dokonali zatrzymania tytoniu z uwagi na podejrzenie popełnienia wykroczenia. Następnie dokonali czynności wstępnych, w tym przesłuchania pracownika rozdzielni Poczty Polskiej w T. – J. Z., spisania i opisanie zatrzymanych rzeczy, dokonaniu oględzin tytoniu (w tym sporządzenia fotografii i zważenia) oraz utrwalenia tychże czynności w stosownych protokołach. W dalszej zaś kolejności po sprawdzeniu danych osobowych nadawcy i odbiorcy przesyłki w bazie PESEL, przeprowadzono czynności związane z obliczeniem wartości i kwot należności publicznoprawnych ciążyących na zatrzymanym tytoniu. W wyniku wszystkich tych czynności już w dniu 3 lutego 2014 r. w dniu 3 lutego 2014 r. wydano postanowienie o wszczęciu dochodzenia, a następnie w tym samym dniu wezwano adresata przesyłki E. B. do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania w charakterze świadka. Postanowieniem z dnia 28 lutego 2014 r. Urząd Celnny w T. przekazał sprawę Urzędowi Celnemu w S.. Zaś Urząd Celnny w S., po otrzymaniu w dniu 6 marca 2014 r. akt dochodzenia oraz zatrzymanego tytoniu i dokonaniu w dniu 17 marca 2014 r. sprawdzenia w systemie (...) dokładnych danych osobowych R. L., postanowieniem z dnia 24 marca 2014 r. orzekł o przedstawieniu zarzutów R. L. i wezwał powoda do osobistego stawiennictwa na 9 kwietnia 2014 r. jako podejrzanego. W dniu 24 marca 2014 r. przedstawiono powodowi zarzut o popełnienie wykroczenia z art. 65 § 4 k.k.s. Natomiast w dniu 27 marca 2014 r. uznano za dowód rzeczowy dwa opakowania tytoniu. Następnie prowadzone było postępowanie przygotowawcze, w toku którego dokonywano czynności procesowych, w tym przesłuchania powoda, zaś w dniu 27 maja 2014 r. wydano postanowienie o umorzeniu dochodzenia i zwrocie zatrzymanych dowodów rzeczowych. W ocenie sądu podjęte przez funkcjonariuszy czynności nie pozwalają na przyjęcie, iż doszło do opieszałości organów władzy publicznej.

Za niewykazany również sąd uznał zarzut powoda dotyczące niewłaściwych warunków przechowywania tytoniu. Przedłożony przez pozwanego dowód w postaci pisma z dnia 6 października 2014 r. wskazuje, że tytoń był przechowywany w ogrzewanym i wentylowanym pomieszczeniu, przeznaczonym do składowania wyrobów tytoniowych. Powód zaś poza własnymi twierdzeniami o niewłaściwych warunkach nie przedłożył żadnego dowodu na wykazanie tej okoliczności. Co więcej nie sprecyzował nawet na czym te „niewłaściwe” w jego ocenie warunki miałyby polegać. Na rozprawie w dniu 7 września 2016 r. wskazał jedynie, że gdy udał się po odebranie depozytu „odniósł wrażenie, iż celnicy tam pracują za karę.” oraz, że „oddany towar musiał leżeć pod jakimiś przedmiotami o dużym ciężarze albowiem był zgnieciony.” W tym zakresie jednakże ograniczył się jedynie do gołosłownych niczym nie popartych twierdzeń. Uwzględniając zaś rozkład ciężaru dowodowego (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.) zauważyć należało, że to na powodzie w spoczywał obowiązek wykazania swych twierdzeń w tym zakresie. Takiej mocy dowodowej nie sposób jednakże przypisać jedynie gołosłownym twierdzeniom powoda. Co istotne dokonując w tym zakresie analizy, nie sposób pominąć faktu, iż sam powód przyznał, że przed wysłaniem tytoniu dokonał jego skroplenia. Okoliczność ta zaś z całą pewnością nie może zostać pominięta w procesie przyczyn wpływających na zgniecie tytoniu. Chcąc zatem wykazać, że tytoń uległ procesom gnilnym wskutek działań funkcjonariuszy winien był wykazać, że to właśnie warunki zapewnione przez funkcjonariuszy wywołały proces gnilny. W tym zakresie jednakże nie powołał żadnych dowodów. To powód był zobowiązany do wykazania istnienia związku przyczynowego pomiędzy działaniem władzy publicznej a powstaniem szkody, a co za tym idzie do wykazania, iż wyniku wadliwego przechowania tytoniu doszło do powstania w jego majątku szkody tj. zgnicia tytoniu. W ocenie sądu zaś R. L. nie wykazał, iż warunki przechowania tytoniu były niewłaściwe, a za tym idzie, że w związku z tym przechowaniem doszło do uszkodzenia tytoniu.

Konkludując sąd uznał, iż w niniejszej sprawie brak podstaw do ustalenia, iż działanie funkcjonariuszy było bezprawne. Z tych też względów powództwo podlegało oddaleniu.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, który pozwany wygrał w całości, rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. przy zastosowaniu § 6 pkt 1 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 60 zł.

SSR Małgorzata Andrzejkowicz

Sygn. akt I C 2133/15 Dnia 22 września 2016 r.

ZARZĄDZENIE

- 1) odnotować;
- 2) odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi
- 3) przedłożyć z wpływem lub za 30 dni.

SSR Małgorzata Andrzejkowicz